

Stichting ZaaiGoed

Een weldadige ontmoetingsplek voor ouderen

JAARVERSLAG 2019

VOORAF

In 2019 was stichting Zaaigoed, net als in 2018, werkzaam op drie locaties. Te weten op onze thuisbasis, de weldadige Zintuigentuin bij volkstuinvereniging Zonder Werken Niets, bij ontmoetingscentrum De Wereld in Schalkwijk, beide in Haarlem, en voor het laatste jaar bij Zorgvilla Westerveen in Heiloo. 2019 was een bruisend jaar, met milde seizoenen en rijke oogsten qua plezier, menselijk contact en zinnenprikkende schoonheid voor alle betrokkenen. In voorliggend document doen we met graagte verslag van de bloei- en groei van onze activiteiten voor en met ouderen in het afgelopen jaar. Een compleet overzicht van de financiële zaken, de financiële verantwoording, wordt opgemaakt door JustArt administratie.

***De toekomst van de gezondheidszorg
ligt niet primair in het genezen van ziekten,
maar in het bevorderen van het welbevinden.***

David Edward, professor Bio-engineering, Harvard University, 2019

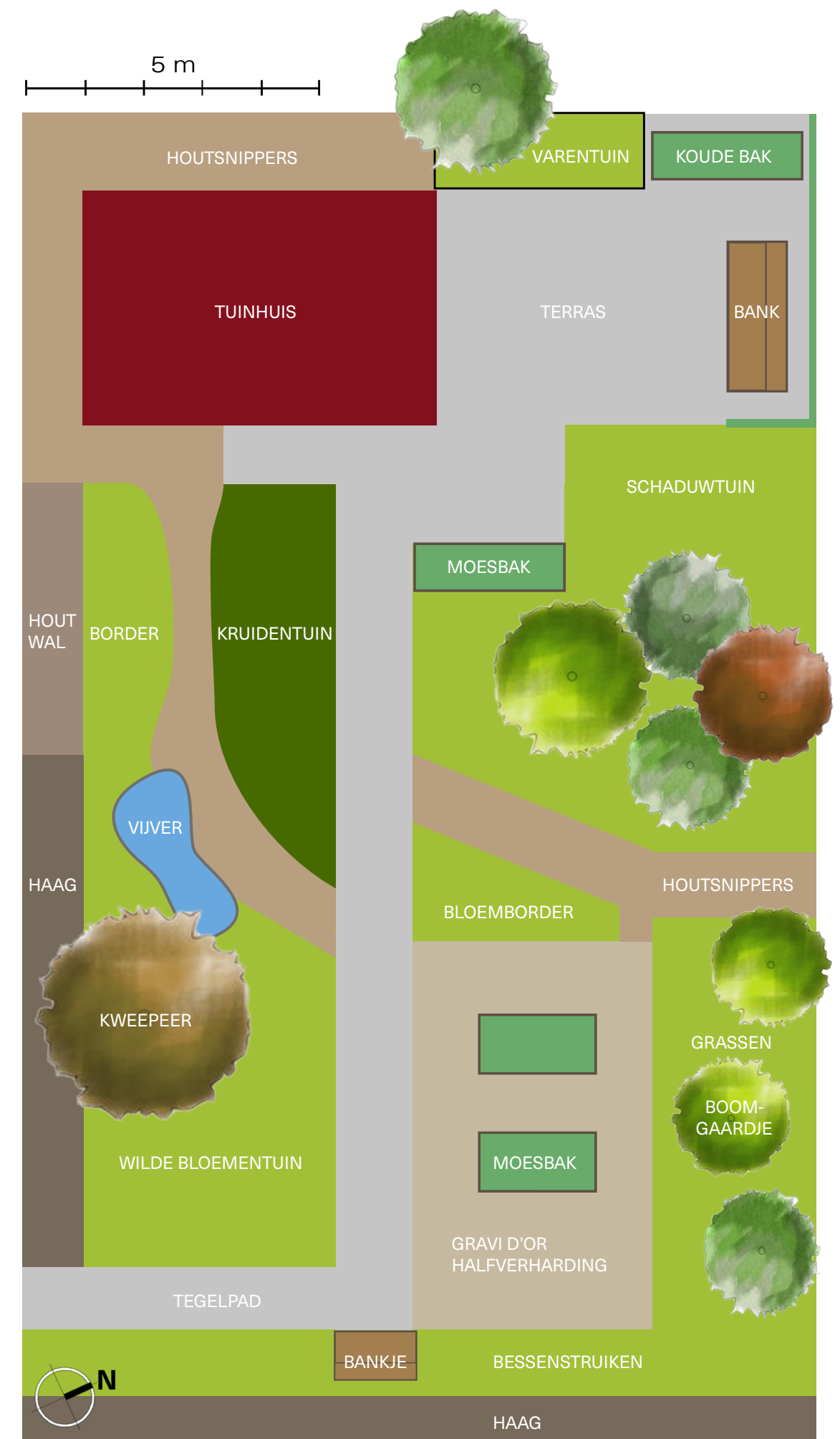
Het bevorderen van het welzijn, de levenslust, (creatieve) vaardigheden en sociale contacten van krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen dat is waar stichting Zaaigoed voor gaat en staat. Daarnaast pogen we de partners en/of mantelzorgers van de ouderen waar mogelijk fysiek en mentaal wat te ontlasten en ondersteunen. Voor meer achtergrondinformatie over onze organisatie en werkwijze, onze voorgaande jaarverslagen, het jaarplan voor 2020 en sfeerimpressies van de door ons team uitgevoerde activiteiten verwijzen we graag naar onze website en naar de diverse sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube) en de Zaaigoed Nieuwsbrief.

ZINTUIGENTUIN ALS BLOEIENDE THUISBASIS

Stichting ZaaiGoed organiseert sinds 2015 'BuitenGewone' activiteiten voor en met krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen. Sinds 2018 is onze thuisbasis de paradijselijke Zintuigentuin aan de Berkenlaan 15, gelegen op het zeer gastvrije en goed geoutilleerde volkstuincomplex Zonder-Werken-Niets aan de Van der Aartweg 25 in Haarlem-Noord. Ontmoetingen tussen mensen van allerlei pluimage met elkaar en met het groen en de natuur komen er op ontspannen wijze 'als vanzelf' tot stand. Ook mensen van de naastgelegen (gezins-)opvang Velsperpoort en meervoudig gehandicapte kinderen uit het Duinhuis met hun begeleiders behoren tot de regelmatige bezoekers van het ZWN-complex en passanten van de ZaaiGoed zintuigentuin.

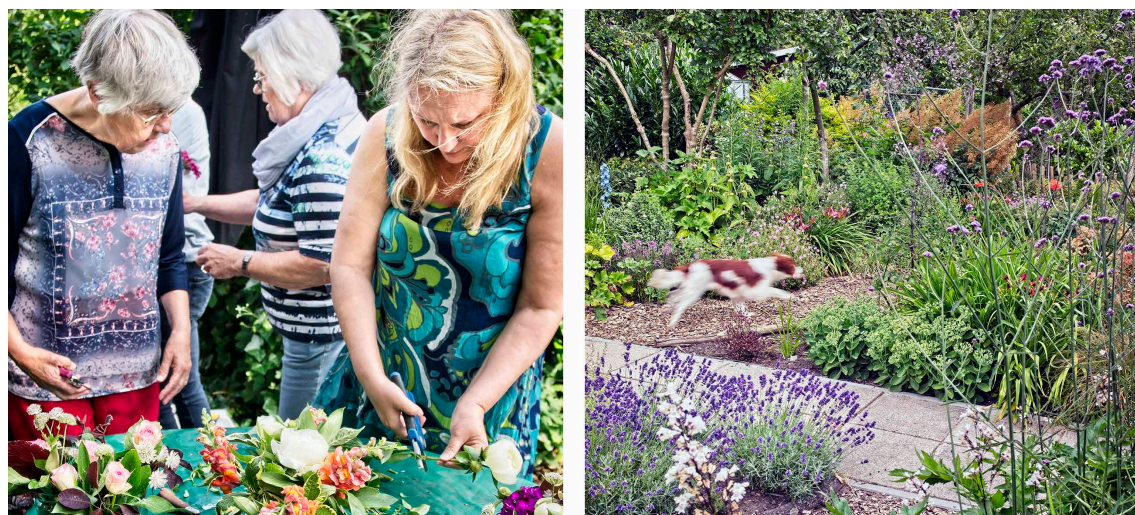
Onze circa 350 m² grootte maatwerk Zintuigentuin bij ZWN is uitgegroeid tot een fraai organisch samenspel van een natuurlijke sier- en moestuin met oude (vrucht) bomen, een ruim terras, diverse zitmogelijkheden en een 24m² groot huiselijk tuinhuis (zie nevenstaande plattegrond). De ontsluiting en inrichting van de tuin en het tuinhuis zijn afgestemd op de doelgroep, alles zo mens- en natuurvriendelijk mogelijk. De Zintuigentuin is in meerdere opzichten een vitale voedingsbodem voor een grote diversiteit aan cursussen en activiteiten (buiten en binnen), afgestemd op de leefwereld, behoeften en mogelijkheden van krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen. Steeds meer ouderen weten ons te vinden en ervaren de ZaaiGoed Zintuigentuin met al hun zinnen als een weldadige ontmoetings-, doe- en genietplek.

Qua energievoorziening hebben we voorjaar 2019 een flinke slag kunnen maken dankzij de praktische en financiële hulp van TEVA Pharmachemie en diverse sponsors. We hebben een eigen zonne-energiesysteem aangelegd met 4 zonnepanelen, 4 accu's en een omvormer naar 220 Volt. De lokaal opgewekte groene energie wordt benut voor de koelkast, ledverlichting, slowcookers, waterkokers, cd-radio, elektrische ruimteverwarming op kille ochtenden / dagen en voor de elektrische grondwaterpomp om de tuin te sproeien bij langdurige droogte hoog zomer. De eigen energievoorziening draagt doorheen het jaar enorm bij aan de gebruiksmogelijkheden en het comfort van het tuinhuis.

Plattegrond ZaaiGoed Zintuigentuin op volkstuincomplex Zonder Werken Niets in Haarlem.

Het programma-aanbod op onze Zintuigentuin bij ZWN is in 2019 meer divers geworden, mede daardoor is het gebruiksbereik flink toegenomen. Het hele jaar door op twee vaste dagen in de week (maandag en woensdag) was er een afwisselend dagbestedingsprogramma, door ons de 'Tuinclub' genoemd, voor ouderen met beginnende geheugenproblemen (dementie) en eenzame ouderen. De deelnemers werken naar kunnen en zin mee in de tuin, helpen bij het oogsten, het bereiden van dagverse maaltijden, eten met elkaar, spelen spelletjes, vertellen verhalen, zingen liedjes, krijgen les in stoeldansen, maken wandelingen over het tuincomplex of luieren lekker in de tuin en genieten van al het schoons en de weldadige rust.

Ons in 2018 gestarte KunstGroen-project 'Gardensongs', dat deel uitmaakt van het nationale programma 'Age Friendly Cultural Cities', heeft zich in 2019 ontpopt tot een top hit. Singer-songwriter Kathy Ziegler is in gesprek gegaan met de Tuinclub ouderen en heeft hun verhalen verwerkt tot een zestal 'Gardensongs'. Deze zijn met een gelegenheidskoor van ouderen en vrijwilligers ingestudeerd, op cd gezet en bij diverse locaties buurtcentra en zorginstellingen ten gehore gebracht. De levensliederen raakten bij de (oudere) toehoorders telkens weer een gevoelige snaar. Zo ook bij de manifestatie Haarlems Goud op 10 mei in de cultuurtempel de Toneelschuur, zie voor een impressie:

<https://www.youtube.com/watch?v=eBV7pLE9lqk>

<https://haarlemsbodem.nl/haarlems-goud-gardensongs/>.

Alle zes Gardensongs zijn te beluisteren op:

<https://stichtingzaaigoed.nl/luister-de-gardensongs/>.

Op 4 november 2019 is de Tuinclub, met Kathy Ziegler en het ZaaiGoed team per bus naar Nieuwegein afgereisd, alwaar ze als klap op de vuurpijl te horen kregen dat de Haarlemse inzending door de jury tot winnaar van 2019 was verkozen. Het is dan ook met trots en vol enthousiasme dat we Gardensongs in samenzang met andere ouderen en Haarlemse organisaties en muzikanten gaan opschalen, meer hierover is te lezen in het ZaaiGoed jaarplan 2020.

Impressie van de ZaaiGoed Zintuigentuin en de Tuinclub activiteiten aldaar.

Uitvoering Gardensongs in de Toneelschuur Haarlem en de prijsuitreiking op 4-11-2019 in Utrecht.

In aanvulling op de Tuinclub heeft Zaaigoed in 2019 op de Zintuigentuin op verschillende momenten in het jaar ook laagdrempelige, kleinschalige cursussen georganiseerd. Deze waren primair bestemd voor krasse ouderen die (vaker) onder de mensen willen zijn en nog creatieve dingen willen (bij)leren en doen. Om het onderlinge contact als ook de uitwisseling van ervaringen en vaardigheden te bevorderen stonden de cursussen ook open voor mensen die in de ogen van de ouderen nog piep zijn, 40-plussers. De mix bleek in de praktijk goed te werken. Dankzij een ruimhartige gift van stichting Sluyterman van Loo konden de cursussen onder de kostprijs worden aangeboden, de meeste voor 10 euro per cursus. De volgende cursussen zijn in 2019 gegeven:

Bloemschikken 2x, in het voorjaar 3 bijeenkomsten (middagen) met bloemist Ben Berendsen en in december rond de feestdagen 2 bijeenkomsten met Anneke Mak.

Handig allerhande met multitalent Nel Boerman, om de week op dinsdagmiddag in de periode mei-september.

Kokkerellen en tafelen met chef-kok Martin van Ginkel op 3 zondagmiddagen

Tekenen en schilderen 2x, met Erika Meershoek 8 zaterdagmiddagen in periode april-juni en 6 (vervolg)lessen in het najaar met de kunstenaar Erik Hopman.

Macramé met Liesbeth van Ginkel, op 4 herfstige woensdagavonden.

Het Zaaigoed cursusaanbod voorziet duidelijk in een behoefte. De meeste cursussen waren vol, 6-10 personen afhankelijk van de benodigde werkruimte, en de deelnemers waren over het algemeen zeer enthousiast. Er wordt uitgezien naar de nieuwe/vervolgcursussen in 2020. Een aandachtspunt daarbij is om ook voor (eenzame) oudere mannen aantrekkelijke creatieve bezigheden aan te bieden zoals bijvoorbeeld een fotoclub.

Het jaar overziend constateren we dat de Zaaigoed Zintuigentuin in korte tijd echt jaarrond een weldadige ontmoetingsplek is geworden voor velen. En dat de verbondenheid en het ontspannen contact tussen de deelnemers van zowel de Tuinclub, het KunstGroen project Gardensongs en genoemde cursussen voor een groeiende groep van krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen echt een verschil maakt dat zichtbaar en hoorbaar bijdraagt aan hun welzijn en geluksbeleving. De mensen komen graag weer en bloeien op. Dat maakt het werk zo dankbaar.

ZAAIGOED ACTIVITEITEN ELDERS

Stichting Zaaigoed is niet alleen actief op haar thuisbasis bij ZWN maar organiseert in opdracht van (zorg)organisaties ook 'BuitenGewone' activiteiten op locatie. De in 2018 gestarte projecten bij buurtcentrum De Wereld in Haarlem-Schalkwijk en Zorgvilla Westerveen in Heiloo zijn in 2019 voortgezet, ieder met een eigen financiering. We doen kort inhoudelijk verslag.

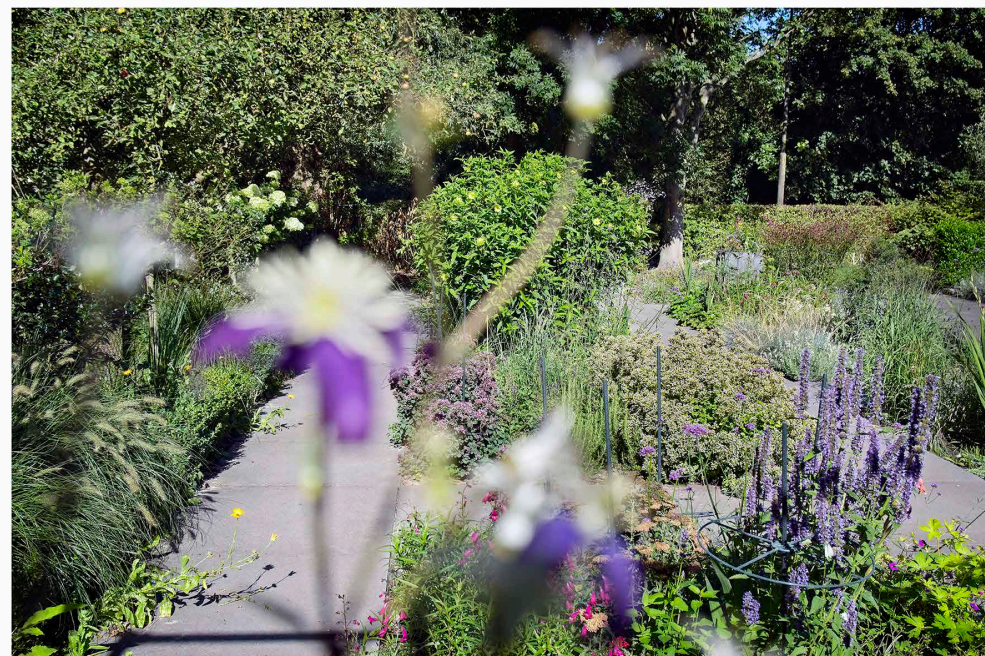
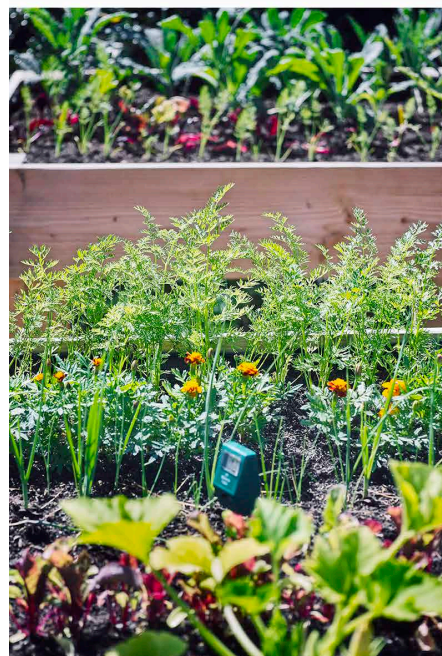
Sinds juni 2018 werkt een Zaaigoed medewerker 1 dag per week (maandag/donderdag) bij buurtcentrum De Wereld. De deelnemers zijn een wisselende groep ouderen van de Hartenkampgroep met een verstandelijke beperking, van Zorgbalans met haperend brein, via Dock kwetsbare (eenzame) 55-plussers uit de naastgelegen hoogbouw flat van Pré Wonen en via Lievegoed mensen met een psychiatrische achtergrond die daar begeleid wonen. We werken als het even kan buiten in de sier-, kruiden- en moestuin in de (inmiddels) 3 zeer grote cortenstalen bakken. Het is heel mooi om te zien dat hierbij de deelnemers met verschillende mogelijkheden elkaar steunen, stimuleren en helpen, dit maakt het extra waardevol. Bij het met de handen in de aarde werken gaan gezonde inspanning en ontspanning samen. De oogst gebruiken we om mee te koken, de huiskamers van het buurtcentrum op te fleuren / verfrissen en voor allerlei creatieve binnenactiviteiten. Groen doet Goed blijkt ook hier heel duidelijk! Tot ieders genoegen wordt het project in 2020 gecontinueerd. We zien uit naar een nieuw in meerdere opzichten vruchtbaar groeiseizoen met een diverse mix van groen- en creatieve activiteiten en deelnemers van de betrokken organisaties.

Zaaigoed deelnemers bij buurtcentrum De Wereld in Schalkwijk Haarlem.

In opdracht van de Zorgcirkel heeft Stichting Zaaigoed, in samenwerking met onze vaste 'groenman' Dennis Moet van studio GIDZ, begin 2018 bij Zorgvilla Westerveen in Heiloo een deel van de bestaande tuin zowel qua beplanting als gebruiksmogelijkheden nieuw leven ingeblazen. De transformatie tot een zintuigtuin "om den schoonheid en den nutte" en de door Erika Meershoek en Liesbeth van Ginkel begeleid groen doet goed activiteiten zijn mede mogelijk gemaakt door het Fonds Sluyterman van Loo, RCOAK en de Pius stichting. De deelnemers waren ouderen met geheugenproblemen van de dagbesteding (van 5 huiskamers) en van het DemenTalent-programma in Villa Westerveen. De 'Zaaigoed dag' heeft zich in 2018 geleidelijk aan ontwikkeld tot het hoogtepunt van de week, waar door de ouderen en medewerkers naar werd uitgezien. Mede hierom is in de zomer van 2019 de frequentie van de Zaaigoed begeleiding verhoogd naar 2 dagen per week. Allerhande zintuiglijke sensaties, het ervaren van kleur, geur en textuur en het zaaien, opkweken, oogsten, verwerken, schikken en proeven van verse kruiden, bloemen, klein fruit en groenten voedden letterlijk en figuurlijk het onderlinge contact, het samen genieten, de creativiteit en eetlust en het ophalen van herinneringen en smakelijke verhalen. Alles was rooskleurig totdat de Zorgcirkel een allesomvattende reorganisatie en bezuiniging doorvoerde en het management van Villa Westerveen anders werd ingevuld. De oorspronkelijke doelstelling om het door Zaaigoed letterlijk en figuurlijk geplante zaaigoed de tijd te geven om op organische wijze aan te slaan en de vaste medewerkers van Villa Westerveen de groen doet goed werkwijze eigen te maken is hierdoor helaas afgetopt. Met pijn in ons hart is de Zaaigoed betrokkenheid eind 2019 beëindigd. Door middel van een werkboek worden de grondslagen en praktische tips voor het beheer en onderhoud van de maatwerk zintuigtuin en het opzetten en begeleiden van daarop geënte groen- en creatieve activiteiten met de ouderen van de dagbesteding en van het DemenTalent-programma in het bijzonder zo goed mogelijk overgedragen. We hopen hartgrondig dat het 'WelZijn' van zowel de ouderen als de medewerkers van Villa Westerveen in 2020 prevaleert boven de afstandelijke managementcultuur die tot een kaalslag leidt.

PUBLIEKSBEREIK & MIDDELEN

De naamsbekendheid en het publieksbereik van stichting Zaaigoed en al haar activiteiten is het afgelopen jaar verder gegroeid. Steeds meer mensen kennen Zaaigoed en weten ons te vinden. We kunnen wel zeggen dat er ten opzichte van 2018 sprake was van een heuse groeispurt. Deze keerzijde hiervan is dat de werkdruk, en dan met name achter de schermen om de benodigde middelen te vergaren voor een hoogwaardige mensgerichte uitvoering van het programma, (te) hoog was. Dit is zeker een aandachtspunt voor de verdere ontwikkeling en professionalisering van de stichting in de komende jaren. De ambitie was, is en blijft om in het kleine buitengewoon mooie en zinnenprikkende dingen te doen voor krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen en allerlei vruchtdragende kruisbestuivingen tot stand te brengen tussen doelgroepen, partijen, disciplines, cultuur, natuur en duurzaamheid in brede zin. Het is zaak de kwaliteit en het onderscheidende karakter van ons persoonsgerichte maatwerk op gepaste wijze tot volle wasdom te laten komen en vitaal te houden, mede door het in een gepast tempo regelmatig initiëren van nieuwe initiatieven zowel op onze thuisbasis als in opdracht voor anderen elders.

Op ons YouTube kanaal hebben we een kleurrijke en vreugdevolle compilatie vlog geplaatst van alle Zaaigoed activiteiten in 2019, zie:
<https://www.youtube.com/watch?v=fl97IELMy3Q>.

In 2019 bedroeg het totaal aantal activiteitendagen met krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen op de Zaaigoed Zintuigentuin in Haarlem 135 dagen, waarvan 101 dagen de Tuinclub (dagbesteding) en 34 dagen diverse cursussen. In totaal hebben 718 personen actief deelgenomen, dit is exclusief de deelnemers van de vrijwilligersdagen. Het aantal vrijwilligers tijdens Burendag, NLDoet en TEVA was in totaal 30 mensen. Het totaal aantal ouderen die actief betrokken waren bij het Zaaigoed project De Wereld in Schalkwijk Haarlem bedroeg ongeveer 200 personen, inclusief de deelnemers aan de feestelijke maaltijden van eigen oogst. En bij Villa Westerveen in Heiloo 50 ouderen, 32 medewerkers en 2 stagiaires. Al met al is het publieksbereik meer dan verdubbeld ten opzichte van 2018. Daar zijn we heel blij mee en trots op.

Impressie van de inrichting en het gebruik van de zintuigentuin bij Villa Westerveen in Heiloo.

Om de partners en familieleden van onze deelnemers, de sponsors en geïnteresseerden een goede indruk te geven van wat er allemaal voor en met de ouderen wordt gedaan, waar de beschikbaar gestelde middelen voor worden ingezet en met welk resultaat, is Stichting Zaaigoed zeer actief op een breed scala aan sociale media. Ons Facebook account heeft 390 volgers, Instagram 213, Twitter 130 en onze nieuwsbrief is in 2019 elke maand naar 1736 personen gezonden. De Zaaigoed website is afgelopen jaar 4305 maal bezocht door 3067 bezoekers.

Op 24 november 2019 vierde stichting Zaaigoed haar vijfjarig bestaan. Uit alle reacties en evaluaties blijkt dat onze warme mensgerichte aanpak, waarbij verbondenheid en welzijn centraal staan, breed wordt gewaardeerd. De groei en bloei van onze organisatie en activiteiten zijn te danken aan veel welwillende mensen en partijen, meewerkende handen en sponsors. In 2019 hebben we financiële ondersteuning mogen ontvangen van: Hofje Codde en Van Beresteyn, Oranjefonds, Fonds Sluyterman van Loo, RCOAK, TEVA, stichting Union, gemeente Haarlem en het Fonds Cultuurparticipatie. Specifiek voor het faciliteren van de dagbesteding heeft stichting Zaaigoed in 2018 en 2019 een WMO-bijdrage van de gemeente Haarlem ontvangen, volgens beschikking voor 1 'plek' met een gebruiksintensiteit van 10 dagdelen voor 50 weken per jaar.

De financiële verantwoording betreffende de dagbesteding en cursusactiviteiten en het beheer en onderhoud van onze Zaaigoed Zintuigentuin wordt door onze administrateur Judy Weggelaar opgesteld en op korte termijn naar onze partners en sponsors nagezonden.

De financiële zaken van de in opdracht uitgevoerde projecten bij De Wereld in Schalkwijk Haarlem en Villa Westerveen in Heiloo worden apart gerapporteerd aan de opdrachtgevers en partnerorganisaties.

Namens alle deelnemers, vrijwilligers en medewerkers danken we iedereen van harte die in 2019 op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan de uitvoering van onze zin- en waardevolle groen- en creatieve activiteiten op de Zaaigoed Zintuigentuin, bij buurtcentrum de Wereld en Zorgvilla Westerveen. We koesteren de vruchtbare voedingsbodem, contacten en 'vriendenkring' en zijn in 2020 heel graag weer vele krasse, kwakkelende en kwetsbare ouderen van dienst. Het wat, hoe, waartoe, waar, voor en met wie is beschreven in het door het Zaaigoed bestuur geaccordeerde jaarplan 2020, dit is binnenkort in te zien c.q. te downloaden via onze website; zie <https://stichtingzaaigoed.nl/jaarplan/>. Zoals het er nu naar uitziet worden we bij de uitvoering daarvan wederom ruimhartig ondersteund, zowel praktisch als financieel. Geweldig!

Stichting Zaaigoed wenst iedereen een weldadig en b(l)oeiend 2020. En graag tot (weer)ziens op onze Zintuigentuin of een andere groen doet goed locatie.

**Erika Meershoek, meewerkend directeur stichting Zaaigoed
Haarlem, 5 februari 2020**

CONTACTGEGEVENS STICHTING ZAAIGOED

Postadres:

Delistraat 3
2022 ZC Haarlem

Bezoekadres:

Zintuigentuin Stichting ZaaiGoed
Volkstuinvereniging Zonder Werken Niets
Van der Aartweg 25
Tuin op complex aan de Berkenlaan 15

Contactpersoon

Erika Meershoek
06 41866778
contact@stichtingzaaigoed.nl

Sociale media

Web: <https://stichtingzaaigoed.nl/>
Facebook: <https://www.facebook.com/zaaigoed>
Instagram: <https://www.instagram.com/stichtingzaaigoed/>
Twitter: <https://twitter.com/stgZaaiGoed>
YouTube: https://www.youtube.com/channel/UCZ-roW_QuEfnm9HzfnVBDZg

